

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

Σάββατο 21 Σεπτεμβρίου 2019

7ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Πάτρα | 19-21 Σεπτεμβρίου 2019

Achaia Claus

ΩΡΑ: 15.00 - 17.00 P.S. 13 ΑΙΘΟΥΣΑ Β

«Εκπαίδευση & Κατάρτιση για την 4η βιομηχανική επανάσταση»

Τοποθέτηση

Κυρίες και Κύριοι,

Θέλω να σας ευχαριστήσω θερμά για την πρόσκλησή σας.

Είναι η δεύτερη φορά που έρχομαι εδώ στο Αναπτυξιακό Συνέδριο που διοργανώνει με ξεχωριστή επιτυχία η εφημερίδα «Πελοπόννησος».

Είμαι ιδιαίτερα ευτυχής γιατί μου δίνεται η ευκαιρία να αναφερθώ σε ένα ζήτημα που έχει ευθεία προβολή στο άμεσο μέλλον και συνιστά την πιο μεγάλη πρόκληση για τη χώρα.

Η διασύνδεση της εκπαίδευσης με την οικονομία του μέλλοντος και την τέταρτη (4^η) βιομηχανική επανάσταση - που βρίσκεται προ των πυλών - είναι ζήτημα επιβίωσης για τη χώρα μας.

Συνηθίζουμε να λέμε ότι όποιος μένει ακίνητος τον προσπερνά η εποχή του.

Η διαπίστωση αυτή έχει αντιστοίχιση στο εκπαιδευτικό μας σύστημα, το οποίο έχει παραμείνει στάσιμο και σε κάποιες περιπτώσεις φαντάζει παρωχημένο και σε πλήρη αναντιστοιχία με τις ανάγκες της οικονομίας, όχι μόνο του μέλλοντος, αλλά και του παρόντος.

Με πρακτικές του χθες, δεν μπορούμε να έχουμε υψηλούς στόχους στο παρόν, αλλά και να διεκδικήσουμε το μέλλον.

Όλοι γνωρίζουν - ιδιαίτερα, όσοι δραστηριοποιούνται στην πραγματική οικονομία σε δυναμικά αναπτυσσόμενους κλάδους, αλλά και όσοι εισέρχονται στην αγορά εργασίας - ότι το εκπαιδευτικό μας σύστημα δεν παράγει στελέχη και ειδικότητες που έχει ανάγκη η αγορά.

Αναφέρομαι σε όλες τις βαθμίδες και όχι μόνο στα Πανεπιστήμια.

Σήμερα, πολλές επιχειρήσεις προσλαμβάνουν μεν πτυχιούχους, αλλά, ουσιαστικά, τους μετεκπαιδεύουν σε άλλες, σύγχρονες ειδικότητες, που μπορεί να μην έχουν καμία σχέση με το γνωστικό αντικείμενο του πτυχίου, προκειμένου να καλύψουν τις ανάγκες τους.

Οι αναπτυξιακές προοπτικές που υπάρχουν σε κλάδους της ελληνικής οικονομίας, δεν μπορούν να υποστηριχθούν από το σημερινό πλαίσιο και τις ειδικότητες που παρέχει η εκπαίδευση.

Η 4^η Βιομηχανική επανάσταση δεν αποτελεί ένα θεωρητικό σχήμα, είναι κάτι που νομοτελειακά έρχεται.

Θα φέρει τις ίδιες ή και τις μεγαλύτερες ανατροπές που έφεραν οι τρεις προηγούμενες βιομηχανικές επαναστάσεις.

Αλλαγές στην παραγωγή, αλλά και στην απασχόληση.

Υπολογίζεται ότι τα παιδιά που βρίσκονται σήμερα στο δημοτικό σχολείο θα απασχοληθούν σε ένα πολύ μεγάλο ποσοστό που υπερβαίνει το 50%, σε ειδικότητες οι οποίες δεν υπάρχουν σήμερα.

Είναι ειδικότητες και θέσεις εργασίας που δημιουργεί η ίδια η εξέλιξη και οι ανάγκες της οικονομίας.

Ο τομέας της ενέργειας, της ψηφιακής οικονομίας, των νέων τουριστικών προϊόντων, των logistics, αλλά και ο αγροδιατροφικός τομέας, είναι κλάδοι από τους οποίους έχει ήδη αναδυθεί η ανάγκη νέων ειδικοτήτων, που για να προκύψουν χρειάζεται ολική αναμόρφωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Από την ικανότητά μας, ως χώρα, να ανταποκριθούμε σε αυτή την απαίτηση που έρχεται από το μέλλον, θα εξαρτηθεί η επιβίωση, αλλά και η προοπτική μας.

Ο Πρωθυπουργός μου έκανε την τιμή να μου αναθέσει τα καθήκοντα του Υφυπουργού Τουρισμού με αρμοδιότητα την Τουριστική Εκπαίδευση.

Πριν σας παρουσιάσω το αναλυτικό σχέδιο μας, θα ήθελα να αποτυπώσω την πραγματική εικόνα που υπάρχει, σήμερα, στον χώρο της τουριστικής

εκπαίδευσης, της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στον τομέα του τουρισμού, αντικείμενα για τα οποία έχω ενιαία θεώρηση.

Το πρώτο συμπέρασμα για την υφιστάμενη κατάσταση είναι ότι η Πολιτεία, διαχρονικά και με ευθύνες όλων των κομμάτων, δεν ενέταξε την τουριστική εκπαίδευση σε ένα ολοκληρωμένο στρατηγικό σχεδιασμό για την τουριστική ανάπτυξη.

Αντίθετα, υπήρξε έλλειμμα σχεδιασμού, λογική μικροδιευθετήσεων, πρακτικές δημιουργίας σχολών με γενικό ή ξεπερασμένο γνωστικό αντικείμενο όταν το μεγάλο ζητούμενο είναι η υψηλή εξειδίκευση, σε ό, τι αφορά στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Αυτή τη στιγμή, έχουμε διάσπαρτες πανεπιστημιακές σχολές τουρισμού σε Πειραιά και Χίο, χωρίς εμφανή στόχευση και σύγχρονα γνωστικά αντικείμενα που θα συνδέονται με ειδικότητες που δημιουργούν οι ανάγκες της ίδιας της αγοράς.

Ο δογματισμός, οι ιδεοληψίες και η ατολμία έχουν καταστήσει την Ελλάδα, τη μόνη χώρα που απαγορεύει τη δημιουργία μη κρατικών πανεπιστημίων και αντιμετωπίζει με σκεπτικισμό καινοτομίες, όπως η λειτουργία ξενόγλωσσων τμημάτων.

Υπάρχουν, επίσης, επικαλύψεις και έλλειμμα ενιαίου στρατηγικού σχεδιασμού στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.

Για παράδειγμα, υπάρχουν Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης που κάποια από αυτά βρίσκονται υπό την εποπτεία του Υπουργείου Παιδείας, ενώ κάποια άλλα είναι υπό την εποπτεία του Υπουργείου Τουρισμού.

Την ίδια στιγμή, υπάρχει και ο ΟΑΕΔ με τις δικές του δομές επαγγελματικής εκπαίδευσης στον τουρισμό και τις σχολές μαθητείας.

Αυτό σημαίνει ότι τρεις διαφορετικοί φορείς (Υπουργείο Παιδείας, Τουρισμού και ΟΑΕΔ) διαμορφώνουν το εκπαιδευτικό πρόγραμμα και τις ειδικότητες.

Επιπρόσθετα, οι Ανώτερες Σχολές Τουριστικών Επαγγελμάτων, οι ΑΣΤΕ, αν και ανήκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και η εισαγωγή σε αυτές γίνεται μέσω πανελληνίων εξετάσεων, εντάσσονται στην ανώτερη εκπαίδευση και όχι στην ανώτατη όπως τα ΑΤΕΙ και ΑΕΙ της χώρας.

Το παραπάνω, σημαίνει ότι τα πτυχία που δίνουν οι ΑΣΤΕ δεν είναι ακαδημαϊκά ισότιμα με αυτά των ΑΤΕΙ.

Εξάλλου, ενώ τα πτυχία των ΑΤΕΙ και ΑΕΙ εντάσσονται στο επίπεδο 6, τα πτυχία των ΑΣΤΕ εντάσσονται στο επίπεδο 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, το οποίο δεν τους δίνει την δυνατότητα συνέχισης των σπουδών τους σε μεταπτυχιακό επίπεδο, ενώ σε πολλές περιπτώσεις δεν έχουν δικαίωμα συμμετοχής ούτε σε κατατακτήριες εξετάσεις ΑΕΙ.

Παράλληλα, υπάρχει μια διαρκής υποβάθμιση των ΑΣΤΕ, αφού τα προγράμματα σπουδών είναι απαρχαιωμένα, χωρίς σύγχρονες ειδικότητες, χωρίς να υπάρχει ουσιαστική διασύνδεση με την αγορά εργασίας και τις επιχειρήσεις, ενώ οι σπουδαστές των σχολών δεν έχουν βιβλία.

Δεν είναι στις προθέσεις της κυβέρνησής μας, αλλά και στις δικές μου προθέσεις, η διαιώνιση αυτής της κατάστασης που, ουσιαστικά, υπονομεύει την αναπτυξιακή προοπτική του τουρισμού και της οικονομίας μας και καθιστά απροετοίμαστη την Ελλάδα μπροστά στις προκλήσεις του μέλλοντος, που καθορίζονται από την τέταρτη (4^η) βιομηχανική επανάσταση.

Κυρίες και Κύριοι,

Εντολή του Πρωθυπουργού, αλλά και πρόσταγμα των καιρών, είναι η ολική ανατροπή του σημερινού μοντέλου τουριστικής εκπαίδευσης, που θα πρέπει να είναι συμβατό με τις προκλήσεις του μέλλοντος.

Ήδη είμαστε στο στάδιο επεξεργασίας μιας ολοκληρωμένης νομοθετικής παρέμβασης, ενός νόμου-πλαισίου για την τουριστική εκπαίδευση.

Η νομοθετική αυτή παρέμβαση έχει στόχο να αντιστοιχήσει την εκπαιδευτική διαδικασία στον τουρισμό με τις ανάγκες της οικονομίας του μέλλοντος, αλλά και με το νέο αναπτυξιακό πρότυπο για τον ελληνικό τουρισμό.

Σχεδιάζουμε με τα μάτια στραμμένα στο αύριο και όχι στο χθες.

Το Πανεπιστήμιο, το οποίο θα είναι αποκλειστικά προσανατολισμένο, σε σπουδές για τον τουρισμό είναι η πρώτη κίνηση που σηματοδοτεί αυτή την ολική ανατροπή και το πέρασμα σε μια νέα εποχή για την τουριστική εκπαίδευση.

Μιλάμε για ένα νέο Πανεπιστήμιο που θα διαθέτει ξενόγλωσσα τμήματα, σύγχρονα πεδία σπουδών και ειδικότητες, αλλά, κυρίως, ένα Πανεπιστήμιο που θα είναι διασυνδεδεμένο με την αγορά εργασίας.

Εντάσσεται στο γενικότερο σχεδιασμό που έχουμε για την τριτοβάθμια εκπαίδευση που θα έχει λειτουργική και οικονομική αυτονομία, δομές έρευνας και καινοτομίας και θα είναι συνδεδεμένη με την πραγματική οικονομία.

Είναι αδήριτη η ανάγκη να δημιουργηθούν νέα προγράμματα σπουδών και σύγχρονες ειδικότητες που θα έχουν αντιστοιχισή όχι μόνο στο μέλλον, αλλά και στο αναπτυξιακό πρότυπο της χώρας στον τουρισμό για τα επόμενα χρόνια.

Για παράδειγμα, θέλουμε να αναπτύξουμε τον τουρισμό υγείας στη χώρα μας τα επόμενα χρόνια.

Πως μπορεί να γίνει αυτό όταν δεν υπάρχει μια σχολή διοίκησης μονάδων τουρισμού υγείας;

Όταν δεν υπάρχουν ειδικότητες που σχετίζονται με την προσφορά υπηρεσιών στον τουρισμό υγείας;

Η Ψηφιακή Οικονομία δεν είναι μια μεταφυσική έννοια, υφίσταται ήδη, εξελίσσεται και κυριαρχεί.

Αφορά, άμεσα, και στο τουριστικό μας προϊόν.

Σήμερα, υπάρχουν άγνωστες ειδικότητες για τα πανεπιστήμια μας, τις ΑΣΤΕ αλλά και τα ΙΕΚ για τον τουρισμό, που, όμως, είναι ήδη περιζήτητες και θα κυριαρχήσουν στο μέλλον.

Για παράδειγμα, υπάρχει ο Revenue manager, μια ειδικότητα που μπορεί θεωρητικά να συνδέεται με το τμήμα κρατήσεων αλλά εξελίσσεται στην εφαρμογή τιμολογιακών στρατηγικών και διαδικασιών, προκειμένου να βελτιωθούν και να βελτιστοποιηθούν τα έσοδα της επιχείρησης.

Υπάρχει ο Digital Marketeer, μια ειδικότητα που συνδέεται με τις πρακτικές του σύγχρονου ψηφιακού μάρκετινγκ.

Στη χώρα μας, επίσης, θέλουμε τα επόμενα χρόνια να διαμορφώσουμε τις προοπτικές ανάπτυξης του συνεδριακού τουρισμού.

Αυτό σημαίνει ότι οι δομές μας στην τουριστική εκπαίδευση θα πρέπει να παράγουν στελέχη με ειδικότητα congress & events management.

Σημαίνει, επίσης, ότι για την ανάπτυξη της κρουαζιέρας υπάρχουν ειδικότητες όπως η διαχείριση αποσκευών σε λιμάνια που αποτελούν home port, αλλά και άλλες ειδικότητες που υποστηρίζουν τη λειτουργία του.

Ουσιαστικά, μιλάμε για περιζήτητες και πολύ καλά αμειβόμενες ειδικότητες που θέλουμε να δημιουργήσουμε.

Μίλησα πριν για τη διασύνδεση ανάμεσα στις δομές τουριστικής εκπαίδευσης και τις επιχειρήσεις, που σήμερα αποτελεί είδος εν ανεπαρκεία.

Ποια είναι η δική μας αντίληψη για αυτό.

Εκκινεί από το διάλογο που είναι ήδη σε εξέλιξη με τους φορείς του τουρισμού και τις επιχειρήσεις για το νόμο-πλαίσιο που θέλουμε να φέρουμε για την τουριστική εκπαίδευση.

Όταν εννοούμε διασύνδεση, σημαίνει ότι αναφερόμαστε στην αντιστοίχιση της λειτουργίας μιας εκπαιδευτικής δομής με τις ανάγκες της αγοράς.

Ένας επιχειρηματίας ή ένας ξενοδόχος που προσανατολίζεται στη δημιουργία μιας επένδυσης στον τομέα των υπηρεσιών τουρισμού υγείας με τη λειτουργία κέντρου αποκατάστασης, είναι δεδομένο ότι θα απαιτήσει εξειδικευμένο προσωπικό το οποίο θα πρέπει να αναζητήσει.

Το νέο μοντέλο τουριστικής εκπαίδευσης θα πρέπει να είναι σε θέση να προσφέρει αυτές τις ειδικότητες.

Θεωρώ, επίσης, ότι το Πανεπιστήμιο Τουριστικών Σπουδών πρέπει να συνεργάζεται με την αγορά και τις επιχειρήσεις στον τουρισμό.

Η συνεργασία αυτή, μπορεί να επεκταθεί και σε τομείς, όπως η έρευνα και η καινοτομία που είναι δύο τομείς που τους έχουν απόλυτη ανάγκη οι επιχειρήσεις.

Είναι δεδομένο, επίσης, ότι θα πρέπει να υπάρχουν και ξενόγλωσσα τμήματα.

Στόχος μας είναι να προσελκύσουμε αλλοδαπούς φοιτητές και σπουδαστές για να καταστεί η Ελλάδα κέντρο της τουριστικής εκπαίδευσης στην Ανατολική Μεσόγειο.

Πιστεύω, επίσης, ότι η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση χρειάζεται αναβάθμιση.

Σήμερα, έχουμε δύο ΑΣΤΕ, μία στη Ρόδο και μία στον Άγιο Νικόλαο στην Κρήτη που ουσιαστικά παρακμάζουν, δεν έχουν γίνει θεσμικές αλλά και ουσιαστικές κινήσεις αναβάθμισης.

Τα προγράμματα σπουδών δεν έχουν αλλάξει.

Οι ΑΣΤΕ, μέχρι σήμερα, ήταν προσανατολισμένες στην επαγγελματική ξενοδοχειακή εκπαίδευση και αυτό το χρειάζεται η αγορά.

Στα ξενοδοχεία, όμως, αναπτύσσονται και παρέχονται νέες υπηρεσίες που απαιτούν νέα στελέχη με την ανάλογη κατάρτιση.

Να, λοιπόν, ένα πεδίο εμπλουτισμού με νέες ειδικότητες των ΑΣΤΕ.

Ένα δεύτερο πεδίο είναι η δημιουργία ειδικοτήτων στις ΑΣΤΕ, που συνδέονται με εναλλακτικές μορφές τουρισμού.

Από εκεί και πέρα, υπάρχουν και ουσιαστικά θεσμικά ζητήματα, που θα αντιμετωπίσουμε, όπως:

- η δυνατότητα των σπουδαστών των ΑΣΤΕ να συνεχίζουν τις σπουδές τους σε μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών,
- τα ξενόγλωσσα προγράμματα σπουδών και
- η αξιοποίηση των εγκαταστάσεων και των υποδομών των ΑΣΤΕ προκειμένου να μπορούν να αποκτήσουν αυτοτέλεια, να παρέχουν υπηρεσίες και να έχουν τα δικά τους έσοδα.

Δεν μένουμε, όμως, μόνο εδώ, έχουμε και σχεδιασμό που περιλαμβάνει τη δια βίου εκπαίδευση και κατάρτιση, αλλά και τη δυνατότητα ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης στον τουρισμό.

Στο ερώτημα γιατί αυτό είναι απαραίτητο, θα επισημάνω μόνο ότι μια πρόσφατη μελέτη του ΙΝΣΕΤΕ καταδεικνύει ότι οι εργαζόμενοι στην εξυπηρέτηση πελατών, στον επισιτισμό και στο μάρκετινγκ - που αποτελούν πεδία αιχμής και άμεσης ζήτησης για τον τουρισμό μας - έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη για επιπλέον κατάρτιση, με ποσοστά 55%, 53% και 41% αντίστοιχα.

Από αυτά και μόνο τα στοιχεία προκύπτει η ανάγκη δια βίου εκπαίδευσης και ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης.

Συνεπώς, παράλληλα με τη λειτουργία των Κέντρων Δια Βίου Μάθησης στον Τουρισμό και σε επίπεδο ΙΕΚ, θα πρέπει να μπορούν οι επιχειρήσεις να συμμετέχουν σε εκπαιδευτικά προγράμματα κατάρτισης των εργαζομένων σε αυτές, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα.

Κυρίες και Κύριοι,

Όπως ανέφερα και στην αρχή της ομιλίας μου, η μετάβαση στην τέταρτη (4^η) βιομηχανική επανάσταση και οι αλλαγές που θα επιφέρει στην παραγωγή και στην απασχόληση, επιβάλλουν ανατροπή του σημερινού μοντέλου εκπαίδευσης.

Σας παρέθεσα τους άξονες πάνω στους οποίους βασίζεται το σχέδιο μας για την τουριστική εκπαίδευση του 21ου αιώνα.

Δεν είμαστε εδώ για να κάνουμε μια στεγνή και τυποποιημένη διαχείριση, όπως γινόταν στο παρελθόν.

Είμαστε εδώ για να φέρουμε τις μεγάλες αλλαγές που έχουν ανάγκη η χώρα και ο τουρισμός μας.

Ευχαριστώ.